Ner 57. ROK 1842. PIĄTEK 11 MARCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Konstantego Wielkiego.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Ojcosław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	dzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 5'" 729	— 4° 9	1''' 17	Pn Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	
9	2	4, 718	+ 4, 4	1, 62	WPn Wschodni słaby	Chmury	
	10	4, 570	+ 1. 5	1, 42	Pl Zachodni słaby	Pochmurno	

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Paryż 27 Lutego.

Uważają teraz za niewątpliwe, że bezpośrednio po obecnych posiedzeniach które zamierzono ile możności skrócić, izba zostanie rozwiązaną. *Courier français* mówi w tym przedmiocie: »Rozwiązanie nastąpi w miesiącu czerwcu, a nowe wybory rozpoczną się w lipcu. Prawy rząd, ponieważ nic nie nagli, czekałby na głoszenie list wyborczych na rok 1842, bo byłoby bardzo naturalném, żeby ci nowi wyborcy mianowali izbę na następne pięć lat. Wygotowanie list wyborczych odbywa się od lipca do października, i rząd chce przed ich ukończeniem odbyć nowe wybory, aby ten raz jeszcze odjąć prawo głosowania około 20 tysiącom nowych wyborców. Dodać tu jeszcze należy, że Lipiec i Sierpień są miesiącami prac administracyjnych, albowiem w téj właśnie porze zbierają się rady jeneralne i obwodowe. To regularne poruszenie władz miejscowych naturalnie zakłócanem będzie wzburzeniem walk politycznych. Ileż rozsądnym byłoby, żeby ciału wyborczemu dano pierwéj czas do załatwienia jego głównych interesów, nim ulegnie wstrząśnieniom walk stronniczych. Wiemy że podobne uwagi nieuczynią żadnego wrażenia w gabinecie, bo on myśli tylko o rezultacie, aśrodki przez jakie do niego dochodzi, są dla niego obojętnemi. Ale wracamy się do przyjaciół swobód publicznych, do obywateli którzy równy wstręt mają do reakcyi wewnętrznych, jak do słabości na zewnątrz, i wzywamy ich aby w każdym okręgu wyborczym silnie się uorganizowali, dla zniszczenia intryg gabinetu. Opozycya w izbie pracuje nad tém, aby przez szereg umiarkowanych propozycyi skreślić program wyborów. Do opozycyi po za izbą i do niezawisłych obywateli należy rozszerzać te idee i przygotować umysły.

Journal des Débats zawiera co następuje. Otrzymaliśmy morzem drugi list z Barcelony 18 b. m., który potwierdza udzieloną przez nas wczoraj wiadomość o przywróceniu w tém mieście byłéj junty bezpieczeństwa. Zdaje się że deputacya prowincyonalna, i utworzone przy końcu zeszłego roku ajuntamiento, którego pierwsze kroki odznaczał wielki duch umiarkowania, niosą stanowczą pomoc téj juncie. Nasz korespondent dodaje że junta któréj instalacya nie jest jeszcze urzędownie ogłoszoną, już w nocy z dnia 14 na 15 odbywała tajne posiedzenie, i postanowiła użyć najgwałtowniejszych środków przeciw stronnictwu umiarkowanemu, jeśliby najmniejsze poruszenie objawiło się z téj strony. Donoszą nam także, że liczne bandy karlistowskie ukazały się w okolicy Berga;

jedna z tych band składała się z 400 około zbrojnych ludzi.

Przegląd dzienników francuzkich.

Journal des Débats, pisze względem projektu o kolejach żelaznych: Rozprawy przedwstępne nad projektem prawa o kolejach żelaznych ukończone zostały w biórach. Mianowanie kommissarza 8 bióra nie da zapewnie powodu do rozpraw. Można już teraz przewidzieć wszelkie koleje jakich dozna, projekt do prawa przed ostatecznóm jego rozwiązaniem.

Jednomyślnie uznała Francya potrzebę jak najspieszniejszego zajęcia się kolejami żelaznemi. Posiada on zaledwie 500 kilometrów (126 lieues) dróg żelaznych w użyciu, to jest 7mą część niezbędnéj długości, aby stanąć na równi nie już z Anglią i Stanami Zjednoczonemi które razem mają do 15,000 kilometrów; ale z Niemcami, których różne drogi żelazne wynoszą 6,720 kilometrów, nie licząc Belgii, która ma 549 kilometrów. Również zgodzono się powszechnie, że aby to złe naprawić, trzeba się strzedz wprowadzać nieporządek w finansach i wystawiać na uszczerbek służbę publiczną. Przyjąwszy te zasady, deputowani żywo rozprawiali w biórach nad systemem przez gabinet przyjętym, nad przyłożeniem się departamentów, gmin, i kompanii, nad ograniczeniem kredytów i środkami wykonania. Dwie ważne kwestye tyczące się pocztmistrzów i interessu rolników w odnoszeniu się do kolei żelaznych, żywo także zajmowały bióra. Trzy dni temu rolnicza konferencya izby deputowanych oświadczyła się już względem głównych punktów tyczących się poziomu i taryffy kolei żelaznych: Zadecydowano na tém zgromadzeniu z trzydziestu członków złożoném, że przejście przez poziom jest bardzo nie korzystne dla rolnictwa, gdyż utrudnia jego ruchy. Chcianoby aby odległość do przebycia z jednego punktu do drugiego została oznaczoną i żeby była jak najkrótsza, co łatwo da się pojąć: rolnictwu wiele zależy na tém aby miało łatwe wszędzie komunikacye; uprawa jest zyskowną lub uciążliwą o tyle, o ile role uprawne znajdują się mniéj lub więcéj oddalone od środka gospodarstwa. Możnaby w części téj niedogodności zaradzić, ułatwiając zmianę cząstek gruntów, które drogą żelazną zostaną poodzielane od środka.

Opinie w ogólności były bardzo podzielone. W niektórych biórach połowa członków zapisała się do mówienia o kwestyi; lecz pospieszamy donieść, że na tém pierwszém posiedzeniu, prywatne interesa, miejscowe współubiegania się ustąpiły miejsca głębokiemu uczuciu narodowego interesu, który panuje w całych rozprawach nad tym projektem. Niektórzy przecież członkowie usiłowali przenieść rozprawę na palący grunt politycznych interesów, albo interesów materyalnych: lecz zdrowy rozsądek i patryotyzm większości nie dały się ująć téj pokusie frakcyi lewéj strony. Wszóstem biórze, opozycya przedstawiła dwóch kandydatów, pp. Duvergier de Hauranne i Ducos. Ten ostatni oświadczył się za projektem do prawa: który upadł jednak po trzecim kreskowaniu, przy czynnym wpływie p. Thiers, prezydującego w tém biórze.

Czytamy w *Journal des Débats* z 20 Lutego, pan Lamartine w swéj mowie użył wyrażenia: »Jeżeli cała zręczność gabinetu zasadza się na nieruchomym konserwatyzmie.« To wyrażenie dzienniki opozycyjne pochwyciły, i dla tego wracamy do niego. Co do nas, chętnie je przyjmujemy. Nie każdy może być nieruchomym. Barnave, Bailly, Girondyści nawet zginęli, Lafayette musiał się wydalić z kraju, dla tego że chcieli znieruchomić rewolucyą i wstrzymać jéj wyskoki i zbrodnie. Zgromadzenie konstytucyjne byłoby szczęśliwém, gdyby umiało było położyć sobie granicę, i oprzeć się téj nielitościwéj loice, która od reformy, do reformy, od zmiany do zmiany, popychała go, mimowoli do zniszczenia monarchii i społeczności! Szczęśliwem byłoby cesarstwo, gdyby jego naczelnik umiał był powściągać swą ambicyę, i żądzę zdobyczy! Szczęśliwa restauracya, gdyby poprzestając na swéj zasadzie, wybornej w saméj sobie, umiała czerpać w niéj potrzebną siłę; aby w pokoju kierować społeczeństwem, i powiązać ogniwa czasu, ograniczyć swe pretensye i gdyby nieprzeszła granic własną jéj ręką w karcie zapisanych. Zastanówmy się nad tragicznym końcem wszystkich rządów któreśmy od lat 50 mieli. Ani jeden z nich nie miał odwagi powiedzieć: Dosyć już, nie postąpię daléj. Dla tego to zgromadzenie konstytucyjne popadło w anarchią, cesarstwo, w namiętność podbojów, restauracya w mniemane prawo władania niezależnie od karty i wyższe nad nią. A my czemże bylibyśmy, gdyby rewolucya lipcowa, zamiast napotkać w energii Kazimierza Pererier i mądrości izb, zaporę i punkt wstrzymania, wpadła była np. w ręce p. Odillon. — Barrot, godnego męża bezwątpienia, dobremi tchnącego życzeniami, ale mniemającego że dla rozwinięcia zasady demokratycznéj, poświęcić można ostatni talar i ostatniego człowieka Francyi? Dziś jeszcze do czego zmierzają wszystkie

wysilenia stronnictw? Do zerwania téj tamy, o którą rozbijały się od lat 10, a przynajmniéj do jéj zachwiania. Nie zapominajcie słów *Courier français*. Jakkolwiek małym będzie z razu wyłom, poprzestaniemy na nim, pewni będąc że go z czasem rozprzestrzeniemy.

EGIPT.

Kairo 24 Stycznia.

Depesza którą przed kilku tygodniami przywiózł tu wysłaniec z Konstantynopola, żąda od Mehmeda Ali kontyngensu rekrutów 12000 ludu, do uzbrojeń które są czynione w Konstantynopolu. Mehmed Ali który znał treść téj depeszy pierwéj nim ją otrzymał, przygotował się już na odmowę i poparcia jéj potężnemi powodami. Rozwiązał spiesznie pozostałą jeszcze część milicyi narodowéj w Alexandryi, która dotychczas pełniła służbę straży, wszystkie pułki prócz gwardyi wysłał w głąb krajn, i téj ostatniéj kazał obsadzać warty. Teraz oświadcza że nie ma nic wojska, i zmuszony jest własną przyboczną gwardyę używać do trzymania warty. Sułtan w krótce musi się przekonać, że jeśli będzie liczył na Mehmeda Ali, pomyli się w swoich rachnbach.

AMERYKA.

New York 1 Lutego.

Powtórne oblężenie kilku banków które w dyskredyt popadły, i już od 24 Stycznia gwałtowny nacisk wytrzymać musiały, stało się powodem wielkiego wzburzenia umysłów w Nowym Yorku, Bostonie Baltimore i Filadelfii. Najgłówniejszą tego przyczyną było, że kilka banków nieprzyjęło assygnacyi banku Pensylvanii. Bank przez cały dzień dotrzymał placu, aż do chwili kiedy się wypłaty kończyły. Wszelako na zgromadzeniu dyrektorów bankowych, które zaraz nastąpiło, postanowiono wyjednać u gubernatora prowincyi Pensylwanii pozwolenie chwilowego zawieszenia wypłaty, ponieważ bank zobowiązał się wypłacić 800,000 dollarów, jako procent długu krajowego którego na 1go Stycznia termin wypadał. Po uzyskaniu pozwolenia Gubernatora Porter, bank wczoraj został zamknięty; sądzą nawet że wypłata dywidendy tegoż długu będzie tymczasowo zawieszoną. Podług *New York Herald* dług krajowy wynosi do 35 mill. dollarów. Ponieważ zaś prócz banku Pensylwanii i inne banki podobnież wytrzymać musiały natłok do wypłat, dyrektorowie odpowiednich banków zgromadzili się wczoraj i przyrzekli sobie wzajemną pomoc, na ten koniec zgodzono się przez wspólne zaliczenia utworzyć fundusz rezerwowy, i postanowiono rozpocząć na nowo wypłaty z dniem 1 Sierpnia.

Posłowie Stanów Zjednoczonych już są w drodze do Mexyku, dla reklamowania, aby wydano wziętych do niewoli w marszu do Santa-Fe obywateli amerykańskich, którzy udział mieli w wyprawie texyańskiéj przeciw Santa-Fe.

Rząd związku Zjednoczonych Stanów wysłał w tym względzie energiczne przedstawienie do rządu mexykańskiego, i domaga się zadosyć uczynienia za postępowanie z wyżéj wspomnionemi obywatelami. Z liczby jeńców trzech w drodze rozstrzelano; i znaleziono u nich papiery udowodniające, iż oni mieli zamiar zrobienia powstania Mexyku.

Podług doniesień z Mexyku 26 Grudnia Santana miał niebezpiecznie zachorować. 2 statki parowe wojenne, które w Anglii na rachunek rządu Mexykańskiego za 140,000 dollarów zbudowano, oczekiwane są w Vera Crnz, a trzy wojenne okręta krążyły tamże dla blokowania portu. Donoszą także, że Mexyk zamierza uzbroić armią z 50,000 ludzi złożoną, z których 20,000 ma być użytych do połączenia się z siłą morską francuzką, dla wspólnego działania przeciwko Texas.

Najnowsze wiadomości z Texas donoszą że francuzka fregata *Sabina* z Tampico przybyła do Galweston i że dwie francuzkie szalupy wojenne i jeden szoner krążą przy brzegach Texas. Sądzą przecie że poróżnienia między Francyą a Texas zgodnym sposobem ułatwione będą.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 9 do dnia 10 Marca.

Szlązkiewicz Liberat, Bardzki, Wilczyński Karol, Telerzyński Józef ob. z Polski; — Stockmanns. ob., Schurawski Dymitry, Władimirska Teressa ob., Lewiecki ob., Łabaczewski Alfred ob., Foltyński ob. Lanckoroński hr., z Galicyi; — Schröder Karol, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Żuławski Julian, Przybołowski Fabian, Plinkiewicz Jan, Wiśniowski Franciszek ob., do Polski; — Bzowski Kazimierz ob., Trebin Karol, Darowski Józef ob., Darowski Bolesłow ob., Skrzyński Jan ob., Nidecki ob., Horodyński ob., Küster Henryk, Rosa, do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 1193.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu

Na skutek zgłaszania się osób z chęcią kupna rajmówki przy cynkowniach skarbowych znajdującej się, Senat Rządzący uchwałą swą z d. 25 Lutego b. r. N. 999 D. G. S. upoważnił Wydział Skarbowy do ogłoszenia licytacyi na sprzedaż tego artykułu, w zastosowaniu się przeto do tego postanowienia, Wydział oznacza dzień 28 Kwietnia b. r. a mianowicie godzinę 11 przed południem do odbycia licytacyi, w którym to czasie każda osoba chęć nabycia rajmówki mająca zaopatrzona w *vadium* złp. 600 zgłosić się będzie winna do biur Wydziału Skarbowego, gdzie przed rozpoczęciem się licytacyi warunki sprzedaży, będą mogły być przejrzanemi.

Kraków dnia 5 Marca 1842 r.

A. Wężyk.

(1r.) *Nowakowski* Sekretarz.

Nro 93.

DYREKCYA OGÓLNA SZPITALI

W Wolném Mieście Krakowie.

Na dniu 21 b. m. i r. w Sekretaryacie Dyrekcyi Ogólnéj odbędzie się licytacya *in minus* przez deklaracye opieczętowane na dostawę 46 korcy owsa, 110 centnarów siana i 499 centnarów słomy do szpitala Sgo Łazarza potrzebnych, od ceny złp. 10 za korzec owsa, złp. 2 gr. 15 za centnar siana i złp. 2 groszy 12, za centnar słomy ustanowionéj. Chcący się podjąć téj entrepryzy złożą w dniu i miejscu powyżéj wspomnionych od godziny 11 do 1 z południa deklaracye opieczętowane obejmujące wyszczególnienia cen, po jakich dostawę tę niżéj szacunku ustanowionego na siebie przyjmą i dołączą *vadium* w kwocie złp. 200, które aż do ukończenia téj entrepryzy jako kaucya w kassia szpitalnéj pozostanie; inne zaś warunki dostawy rzeczonéj w Sekretaryacie Dyrekcyi Ogólnéj odczytać sobie mogą.

Kraków d. 1 Marca 1842 r.

Prezydujący.
SCHINDLER.
Sekr. *Tyralski.*

Nro 101.

DYREKCYA OGÓLNA SZPITALI

W Wolném Mieście-Krakowie

Zawiadamiając publiczność, iż na dniu 21 b. m. i r. odbędzie się w Sekretaryacie Dyrekcyi Ogólnéj Szpitali W. M. Krakowa w gmachu Sgo Piotra umieszczonym licytacya publiczna przez deklaracye opieczętowane na wypuszczanie w dwunasto-letnią dzierżawe browaru z gruntem i propinacyą we wsi Krowodrzy do szpitala S. Łazarza należących od ceny w kwocie złp. 3000 tytułem rocznego czynszu z téj dzierżawy ustanowionéj, wzywa życzących sobie zadzierżawić takowe, ażeby w dniu i miejscu na początku wymienionych od godziny 11 do 1 z południa złożyli swe deklaracye wyszczególniając w nich jaką kwotę czynszu rocznego wyższą od ceny powyżéj oznaczonéj przez ciąg trwania téj dzierżawy od dnia 18 Kwietnia r. b. do dnia 17 t. m. 1854 roku włącznie płacić obowięzują się do których zarazem dołączą *vadium* w kwocie złp. 300; o innych zaś warunkach wspomnionéj dzierżawy w miejscu odbyć się mającéj licytacyi każdego czasu wiadomość powziąść mogą.

Kraków dnia 1 Marca 1842 r.

Prezydujący
SCHINDLER.
Sekretarz *Tyralski.*

Doniesienie prywatne.

Uwiadamia się Szanowną Publiczność, iż wszystkie konie, które podpadły chorobie tak zewnętrznéj jako i wewnętrznéj, lub wszystkie wymagające operacyi, przyjmowane są (oprócz nosatych) na ulicy Starowiślnéj pod N. 297 przy reitszuli rządowéj. (1r.)

TEATR.

W Niedzielę, Opera komiczna z muzyką Herolda w trzech aktach: ZAMPA. Orkiestra i wykonanie całéj opery, pod kierunkiem pana Sziagurskiego. chóry wyuczone przez p. Bartolemy, nowe dekoracye pędzla pana Andrzeja Lisowskiego, tańce układu panny Szczepańskiéj. Nowe ubiory według żurnalów wiedeńskiéj opery robione przez JP. Pietrzykowzkiego.